

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/018-038/2010.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a Dr. Sz. B. G. ügyvéd (Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda) által képviselt **EUROMOBILIEN Hungary Pénzügyi Szolgáltató Kft.** (Budapest) ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt indított eljárásban - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács megállapítja, hogy az EUROMOBILIEN Hungary Pénzügyi Szolgáltató Kft. 2009 novembere és 2010. májusa között a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, nyomtatott sajtóban megjelent reklámjaival fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott.

A Versenytanács a jelen határozat kézhezvételétől számított 5 munkanap elteltével megtiltja az EUROMOBILIEN Hungary Pénzügyi Szolgáltató Kft. által szervezett fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, a nyomtatott sajtóban 2010. május 31. előtt megjelentetett kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósuló magatartás további folytatását.

A Versenytanács kötelezi az EUROMOBILIEN Hungary Pénzügyi Szolgáltató Kft.-t 900.000 Ft (Kilencszázezer forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számla javára köteles megfizetni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

Indokolás

I.

1. A Gazdasági Versenyhivatal annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást az EUROMOBILIEN Hungary Pénzügyi Szolgáltató Kft. ellen, hogy az eljárás alá vont megsértette-e a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) rendelkezéseit a fogyasztók részére a fogyasztói csoportok lényeges tulajdonságairól a kereskedelmi kommunikációiban adott tájékoztatásaival.

Az eljárást megindító végzés alapján a vizsgálat az eljárás alá vont működésének kezdetétől az eljárás indításának napjáig, 2010. február 8-ig tartó időszakra terjedt ki. Miután a vizsgálók észlelték, hogy a vizsgált magatartás változatlanul folytatódik, a vizsgálat kiterjesztésre került az eljárás indításának napjától folytatott, az eljárás alá vont által szervezett fogyasztói csoportokkal kapcsolatos teljes, így a 2010. február 8. után tanúsított tájékoztatási gyakorlatra is.

2. A 2009-ben alakult eljárás alá vont fogyasztói csoportok szervezésével, működtetésével foglalkozik. A 2009. évre vonatkozó pénzügyi beszámolója nem ismert a Versenytanács előtt, ugyanakkor adatszolgáltatásából ismert a 2009. évre előzetesen kalkulált nettó árbevétele (Vj-18-005/2010.).

II.

A fogyasztói csoport

3. A fogyasztói csoport

- egy olyan önkéntes, ideiglenes vásárlási társulás, amely
- speciális előtakarékosági formát kombinál
- részletre történő vásárlással, és amely
- szerencseelemet is tartalmaz, s amelyet
- azzal a céllal hoznak létre, hogy meghatározott áruk (ingó vagy ingatlan dolog) tulajdonjogát az adott csoport egyes tagjai a csoport segítségével megszerezzék.

4. A csoport tagjai vállalják, hogy meghatározott ideig meghatározott összeget fizetnek be havonta. A fogyasztói csoportokban való vásárlási forma ugyanakkor a hagyományos részletvásárlástól eltérő feltételeket teremt, így például az áruhoz jutás nem az első részlet megfizetésével egyidejűleg történik meg.

A szervező által rendszeresen megrendezett közgyűléseken megtartott sorsolásokon és/vagy előtörlesztés vállalása következtében dől el (ez utóbbi esetben annak alapján, hogy melyik tag vállalja a legtöbb még hátra lévő részlet esedékesség előtti megfizetését), hogy a csoport résztvevői közül az adott alkalommal kik jutnak hozzá a vásárlási joghoz (kiket illet meg a kedvezményezett minőség), mely tagok számára nyílik meg a lehetősége annak, hogy megvásárolják a meghatározott ingóságot vagy ingatlant.

A futamidő végén, az összes törlesztő részlet hiánytalan teljesítése esetén az a fogyasztó is hozzájuthat (adott esetben akár 15 év múlva) a vásárlási joghoz, akit a futamidő alatt nem sorsoltak ki, illetve akinek anyagi forrásai nem tették lehetővé, hogy előtörlesztést vállaljon (azon fogyasztók esetében, akik a futamidő legelején jutnak a vásárlási joghoz, az előtakarékosági jelleg háttérbe szorul).

5. A fogyasztói csoportok működésének lényeges tulajdonsága a szerencseelem, amely nemcsak a sorsolással, hanem az előtörlesztés vállalásának lehetőségével összefüggésben is megmutatkozik, mivel a csoporttag előtt nem ismert és általa nem befolyásolható a többi csoporttag előtörlesztés-vállalási hajlandósága, nem tudható előre, hogy a vásárlói joghoz jutáshoz hány havi törlesztőrészlet felajánlása szükséges. Az előtörlesztés-vállalás lehetősége tehát olyan helyzetbe hozza a csoporttagokat egymással szemben, hogy kedvezményezettként történő mielőbbi kiválasztásuk érdekében versenyezniük kell, ami a kevésbé fizetőképes csoporttag előre nem ismert, kiszámíthatatlan hátrасorolásával járhat.

Kiemelendő, hogy ha a fogyasztó magasabb szerződéses értéket köt ki (az általa megszerezni tervezett dolog vételárát több millió forintban határozza meg), akkor több szerződéses pozícióval (több tagsággal, szerződéssel) kell rendelkeznie, s így az általa kívánt összeghez csak akkor juthat hozzá, ha mindegyik szerződéses pozícióra egyszerre sorsolják ki, vagy mindegyik csoportban ő ajánlja fel a legnagyobb törlesztőrészletet.

A fentiek egyben azt is eredményezik, hogy a fogyasztó bizonytalanságban van abban a vonatkozásban, hogy mikor jut a vásárlási joghoz való, s ezáltal a fogyasztói csoportba történő belépéskor megszerezni kívánt áruhoz.

6. A fogyasztói csoportok szervezését, működését külön speciális jogszabály nem szabályozza.

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 55. §-ának i) pontjában kapott felhatalmazás alapján 2001-ben elfogadásra került a fogyasztói csoportok szervezésére és működésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 186/2001. (X. 11.) Korm. rendelet, amely 2002. január 1-jén lépett volna hatályba. Ezt az időpontot a 325/2001. (XII. 29.) Korm. rendelet 2003. január 1-jére, a 269/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet 2004. július 1-jére módosította, majd a 205/2004. (VI. 30.) Korm. rendelet a 186/2001. (X. 11.) Korm. rendeletet hatályon kívül helyezte.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 1999. évi CXXIV. törvény 3. §-ának a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény módosításáról szóló 2004. évi XVI. törvény által beiktatott k) pontja értelmében a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének hatásköre kiterjedt a fogyasztói csoportokról szóló külön jogszabály hatálya alá tartozó szervezetek, személyek és tevékenységek felügyeletére, azonban a törvény által hivatkozott külön jogszabály nem került elfogadásra.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény már nem tér ki a fogyasztói csoportok intézményére.

7. A fogyasztói csoportok szervezőivel történő kapcsolatfelvétel kezdeményezése reklámokon, ügynöki hálózaton keresztül valósul meg. A fogyasztói csoportok szervezését az elmúlt években jellemzően széleskörű és intenzív reklámozás kísérte. A nyomtatott sajtóban a reklámok reklámújságokban, nagyobb példányszámú ingyenes vagy jellemzően szórakoztató napilapokban, körzeti magazinokban jelentek meg, olyanokban, ahol számos termék és szolgáltatás apróhirdetése mellett hitelközvetítők vagy más pénzügyi termékek hirdetései is megtalálhatóak.

A termék (vásárlási jog megszerzése fogyasztói csoport tagjaként) célcsoportja elsődlegesen az a fogyasztói réteg, amely valamilyen objektív oknál fogva nem tud banki hitelt vagy egyéb pénzügyi terméket igénybe venni, a Bar-listások, jövedelmük szerkezete nem teszi lehetővé, hogy a bankok által kért feltételeknek megfeleljenek (nyugdíjasok, alacsony jövedelemmel bejelentett egyéni vállalkozók stb.), nem rendelkeznek a hitelfelvételhez szükséges önerővel, nem rendelkeznek a jelzáloghitel felvételéhez szükséges terhelhető ingatlannal, nem tudnak kezest, adóstársat állítani stb. (erre mutatnak rá maguk a reklámok is: „Nem hitelképes?“, „Bar-listásoknak és nyugdíjasoknak is!“).

8. Az elmúlt években a Gazdasági Versenyhivatal több eljárást folytatott fogyasztói csoportokat szervező vállalkozásokkal szemben, megállapítva, hogy a vállalkozások a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsítottak (Vj-1/2005., Vj-149/2005., Vj-150/2005., Vj-183/2005., Vj-207/2005., Vj-163/2007., Vj-115/2008., Vj-111/2009., Vj-

132/2009., Vj-13/2010.). A Versenytanács határozataival szemben benyújtott kereseteket a bíróságok elutasították.

III.

Az eljárás alá vont által szervezett fogyasztói csoportok

9. A fogyasztói csoportok szervezésével 2009 novembere óta foglalkozó eljárás alá vont két fogyasztói csoportot működtet, amelyek közül az egyiknek a futamideje 60 hónap és 120 a fogyasztók előtt nyitva álló pozíciók száma, míg a másik csoport futamideje 180 hónap és 360 a fogyasztók előtt nyitva álló pozíciók száma.

10. A fogyasztói csoportok kapcsán – figyelemmel az alkalmazott szerződési feltételekre – kiemelendő, hogy

- a fogyasztó mint megbízó által az eljárás alá vontnak mint megbízottnak adott megbízás tárgya a szerződés tárgyát képező dolog, szolgáltatás „részletfizetéses” megszerzésének elősegítése,
- a megszerzendő dologhoz, szolgáltatáshoz tartozó vásárlói jog sorsolása, illetve az előtörlesztés vállalása elbíráláson történik. Elbírálást minimum háromhavonta kell tartani, amelynek összehívásáról az eljárás alá vont gondoskodik,
- a szerződéskötéskor a tagok ún. regisztrációs díj megfizetésére kötelesek (4% + ÁFA, azaz pl. 1,4 millió forint összegű szerződéses összeg esetében 60.000 Ft),
- a tagokat havonta az alábbi fizetési kötelezettségek terhelik:
  - a dolog, illetve szolgáltatás aktualizált vételára, díja elosztva a csoport működési hónapjainak számával,
  - a szerződésben meghatározott, ÁFA-val növelt, fennmaradó megbízási díj ugyancsak a csoport működési hónap számával elosztva (az eljárás alá vontat szerződéses kötelezettségeinek teljesítéséért járó, a megbízási szerződésekben a dolog, illetve szolgáltatás aktualizált teljes vételárának százalékában kifejezett ún. megbízási díj jár, amelynek egy meghatározott százalékát a megbízási szerződés megkötésekor kell kifizetnie a tagnak, a fennmaradó megbízási díj pedig a havi részletfizetések időpontjában, a részletek arányában esedékes),
- az előtörlesztés-vállalás a törlesztőrészletek esedékesség előtt történő befizetésére vonatkozó felajánlás. Az előtörlesztés vállalással kapcsolatos eljárás során az lesz a nyertes (az szerzi meg a vásárlói jogot), aki az adott havi elbíráláson a legtöbb aktuális havi részlet esedékesség előtt befizetését ígéri és teljesíti valamilyen módon,
- a megbízott az előtörlesztés befizetésével kapcsolatban kedvezményt adhat, de a csoport részére elkülönített pénzügyi alap nem sérülhet. Ez az a gyakorlatban előforduló eset, amikor ténylegesen nem történik befizetés, hanem egyszerűen csak lemond a tag az igényelt összeg egy részéről annak érdekében, hogy hamarabb hozzájusson a maradékhoz,
- a tagokat a szerződés keltétől az elbírálás napjáig indoklás nélkül elállási jog illeti meg. Az Általános Szerződési Feltételek megfogalmazása szerint az elállás a szerződést felbontja, és a „Megbízó részére teljesített egyszeri regisztrációs díj 10.000 Ft-on felüli részét a Megbízott a Megbízónak visszatéríti az elállástól számított 90 napon belül. A Megbízó tudomásul veszi, hogy amennyiben a soron következő elbíráláson részt vesz, úgy számára az elállás lehetősége megszűnik,”
- az a megbízó, aki „részletfizetési kötelezettségeit maradéktalanul teljesítette, a vásárlói jog átvétele előtt a megbízási szerződéstől elállhat.” Az „elállás” következményeként

az „elállás” időpontjáig befizetett vételár a megbízási díj ÁFA-val növelt értékének levonásával a megbízó részére kamatmentesen a futamidő végén kerül visszafizetésre,

- ha a megbízó még nem vette át a vásárlói jogot és egymást követő két hónap törlesztő részletével késedelembe esik, akkor „a csoportból minden külön értesítés nélkül „kiesik, automatikusan kizárattatik” .

11. A fogyasztókkal megkötendő szerződések létrejövetelével kapcsolatban kiemelő (figyelemmel eljárás alá vont előadására is, Vj-18-002/2010.),

- a fogyasztók tájékoztatása az egyes napilapokban megjelenő reklámokkal kezdődik,
- a reklámok alapján érdeklődő fogyasztóknak az ügyfélszolgálati irodában eljárás alá vont üzletkötői további szóbeli tájékoztatást adnak,
- a továbbra is érdeklődő fogyasztók esetében az üzletkötő ún. Adatlapot töltenek ki,
- ezt követően kerül sor az ún. Megbízási Szerződés megkötésére, amelyhez egy ún. Tájékoztató is kapcsolódik,
- a szerződéses dokumentáció részét képezik az Általános Szerződési Feltételek,
- a megbízási szerződés létrejöttével egyidejűleg az ügyfél ún. egyszeri regisztrációs díjat és egyhavi törlesztést fizet be az eljárás alá vont házi pénztárába, amelyről bevételi bizonylatot és/vagy számlát kap.

12. Az eljárás alá vont adatszolgáltatásából ismert, hogy 2010. március 17-ig miként alakult az eljárás alá vont által szervezett, működtetett fogyasztói csoportokból kizártak, illetve kiváltak adatai. Ismert, hogy az eljárás alá vont által 2009 novemberétől szervezett két fogyasztói csoport esetében 2010. március 17-ig

- hány szerződéses pozíció létezik (120 + 360, összesen 480),
- miként alakult a belépők száma (105 + 440, összesen 545), azzal, hogy
  - a szerződést kötő személyek és a szerződéses pozíciók száma nem azonos, mivel egy fogyasztó több szerződéses pozícióra is szerződhet,
  - a 110 jelzésű fogyasztói csoportba belépő tagok száma lényegesen, több mint 20%-kal meghaladta a szerződéses pozíciók számát,
- a kizárt és a felmondó tagok száma igen magas
  - úgy a szerződéses pozíciókhoz (16,7%, 25%),
  - mint a belépő tagok számához (19%, 20,5%) viszonyítottan.

13. Az előtörlesztés vállalása révén vásárlási joghoz jutott fogyasztók kapcsán ismert, hogy 2010. május 6-ig milyen mértékű (hány havi) előtörlesztést vállaltak. Az eljárás alá vont által közölt adatokból megállapíthatóan

- a 180 hónapos futamidejű csoportban 58, 65 és 96 hónapos,
- a 60 hónapos futamidejű csoportban 30 és 31 hónapos előtörlesztés vállaltak a fogyasztók.

14. Az előtörlesztést vállaló fogyasztó ténylegesen nem az általa a szerződéskötéskor megjelölt összeghez juthat hozzá, amint azt az alábbi példák mutatják:

- a 60 hónapos futamidejű csoportban egy fogyasztó 31 hónapot ajánlott fel, amely azt eredményezte, hogy az 1.000.000 Ft összegű szerződéses összeg esetén a felajánlással érintett összeg 647.900 Ft volt, s így a ténylegesen átvehető összeg 352.100 Ft volt, a szerződéses összeg 35,21%-a,
- a 60 hónapos futamidejű csoportban egy másik fogyasztó 30 hónapot ajánlott fel, amely azt eredményezte, hogy az 1.000.000 Ft összegű szerződéses összeg esetén a felajánlással érintett összeg 627.000 Ft volt, s így a ténylegesen átvehető összeg 373.000 Ft volt, a szerződéses összeg 37,3%-a,

- a 180 hónapos futamidejű csoportban egy fogyasztó 81 hónapot ajánlott fel, amely azt eredményezte, hogy az 1.500.000 Ft összegű szerződéses összeg esetén a felajánlással érintett összeg 1.057.050 Ft volt, s így a ténylegesen átvehető összeg 442.950 Ft volt, a szerződéses összeg 29,53%-a,
- a 180 hónapos futamidejű csoportban egy másik fogyasztó 65 hónapot ajánlott fel, amely azt eredményezte, hogy az 1.000.000 Ft összegű szerződéses összeg esetén a felajánlással érintett összeg 565.500 Ft volt, s így a ténylegesen átvehető összeg 434.500 Ft volt, a szerződéses összeg 43,45%-a,
- a 180 hónapos futamidejű csoportban az adott fogyasztó 58 hónapot ajánlott fel, amely azt eredményezte, hogy az 1.000.000 Ft összegű szerződéses összeg esetén a felajánlással érintett összeg 504.600 Ft volt, s így a ténylegesen átvehető összeg 495.400 Ft volt, a szerződéses összeg 49,54%-a.

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

15. A jelen eljárásban vizsgált fogyasztói csoportokat szervező, kezelő, népszerűsítő tevékenységgel kapcsolatban a vizsgálattal érintett időszakban az alábbi reklámok jelentek meg a nyomtatott sajtóban, így a Blikk, a Bors és a Metropol, a Helyi Téma, a Napi Ász és a Nemzeti Sport című lapokban. Az eljárás alá vont pontos tájékoztatást nem adott a reklámok megjelenési adatairól, amelyet részben pótolnak a kiadóktól beszerzett adatok.

Ismert, hogy az eljárás alá vont

- 2009. novemberétől 2010. április 29-ig a Bors című lapban 70 reklámot jelentetett meg,
- 2009 novemberétől 2010. május 31-ig a Blikk című lapban 50 reklámot jelentetett meg,
- 2009 novemberétől 2010. április 21-ig 27 reklámot jelentetett meg a Metropol című lap budapesti kiadásában, illetőleg egy reklámot a lap országos kiadványában,
- 2010 februárjában 1 reklámot tett közzé a Nemzeti Sport című lapban,
- a kiadóval létrejött megállapodás szerint 2009 decemberétől hetente jelennek meg reklámjai a Helyi Téma című lap több budapesti kerületi számában.

Az eljárás alá vont és a kiadók adatszolgáltatásaiból ismertek a reklámok megjelentetésével kapcsolatban felmerült egyes költségek.

16. Az eljárás alá vont nyomtatott sajtóban közzétett reklámjai egyebek között az alábbiakat tartalmazták:

1. reklám

Pénzügyi gondja van?

Megoldjuk!

Ha BAR-listás

Ha nyugdíjas

Ha elutasították a bankok

AKCIÓ!

1.000.000 Ft, azaz 1 db egymillió forint

KAMATMENTES vásárlói jog a november 30-ig regisztráltak között

1.000.000 Ft 5.555 Ft/hó-tól

2.000.000 Ft 11.100 Ft/hó-tól

10.000.000 Ft 55.555 Ft/hó-tól

A Megoldás Kulcsa
Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon
A hirdetés tájékoztató jellegű

2. reklám

MI
nem vagyunk bank
nem adunk hitelt
nálunk nincs THM- EBKM
nálunk nincs árfolyamváltozás
nálunk nincs rejtett költség
AMIT MI KÍNÁLUNK
1.000.000 Ft 8.700 Ft/hó
2.500.000 Ft 21.750 Ft/hó
5.000.000 Ft 43.500 Ft/hó
10.000.000 Ft 87.000 Ft/hó
Fogyasztói csoportok nyugdíjasoknak, BAR-listásoknak is
Hirdetésünk nem teljes körű, további információ:

3. reklám

AKCIÓ!
1.000.000 Ft, azaz 1 db egymillió forint
KAMATMENTES vásárlói jog a november 30-ig regisztráltak között
1.000.000 Ft 5.555 Ft/hó-tól
2.000.000 Ft 11.100 Ft/hó-tól
10.000.000 Ft 55.555 Ft/hó-tól
Pénzügyi gondja van?
Megoldjuk!
Nincs: kamat
Nincs: árfolyamkockázat
Van: alacsony, átlátható költségszint
Van: fix törlesztés
Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon

4. reklám

AKCIÓ!
1.000.000 Ft, azaz 1 db egymillió forint
KAMATMENTES vásárlói jog a november 30-ig regisztráltak között
1.000.000 Ft 5.555 Ft/hó-tól
2.000.000 Ft 11.100 Ft/hó-tól
10.000.000 Ft 55.555 Ft/hó-tól
Pénzügyi gondja van?
Megoldjuk!
Ha BAR-listás
Ha nyugdíjas
Ha elutasították a bankok
A Megoldás Kulcsa
Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon

5. reklám

AKCIÓ!
1.000.000 Ft, azaz 1 x egymillió forint
KAMATMENTES vásárlói jog a november 30-ig regisztráltak között
1.000.000 Ft .....5.555 Ft/hó-tól
2.000.000 Ft ....11.100 Ft/hó-tól
10.000.000 Ft ... 55.555 Ft/hó-tól
Pénzügyi gondja van?
Megoldjuk!

Ha BAR-listás
Ha nyugdíjas
Ha elutasították a bankok
A Megoldás Kulcsa
Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon.
A hirdetés tájékoztató jellegű

6. reklám

500.000 Ft   2.777 Ft/hó-tól
1.000.000 Ft   5.556 Ft/hó-tól
2.500.000 Ft   13.899 Ft/hó-tól
5.000.000 Ft   27.778 Ft/hó-tól
Pénzügyi gondja van?
Megoldjuk!
Nincs: kamat
Nincs: árfolyamkockázat
Van: alacsony, átlátható költségszint
Van: fix törlesztés
Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon

7. reklám

500.000 Ft   2.777 Ft/hó-tól
1.000.000 Ft   5.556 Ft/hó-tól
2.500.000 Ft   13.899 Ft/hó-tól
5.000.000 Ft   27.778 Ft/hó-tól
10.000.000 Ft   55.556 Ft/ hó-tól
Pénzügyi gondja van?
Megoldjuk!
Nincs: kamat
Nincs: árfolyamkockázat
Van: alacsony, átlátható költségszint
Van: fix törlesztés
Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon

8. reklám

1.000.000 Ft   5.555 Ft/hó-tól
2.000.000 Ft   11.100 Ft/ hó-tól
10.000.000 Ft   55.555 Ft/ hó-tól
Pénzügyi gondja van?
Megoldjuk!
Nincs: kamat
Nincs: árfolyamkockázat
Van: alacsony, átlátható költségszint
Van: Fix törlesztés
Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon
A hirdetés tájékoztató jellegű

9. reklám

1.000.000 Ft   5.555 Ft/hó-tól
2.000.000 Ft   11.100 Ft/ hó-tól
10.000.000 Ft   55.555 Ft/ hó-tól
Pénzügyi gondja van?
Megoldjuk!
Nincs: kamat
Nincs: árfolyamkockázat
Van: alacsony, átlátható költségszint
Van: Fix törlesztés
Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon

A hirdetés tájékoztató jellegű. Nem bankhitel.

10. reklám

ITT A MEGOLDÁS!

500.000 Ft 2.777 Ft/hó-tól

1.000.000 Ft 5.556 Ft/hó-tól

2.000.000 Ft 11.111 Ft/hó-tól

5.000.000 Ft 27.777 Ft/hó-tól

10.000.000 Ft 55.556 Ft/hó-tól

AKCIÓ: BAR listásoknak, nyugdíjasoknak is!

Vásárlói csoport rendszer

Részletes tájékoztatás irodánkban. Nem bankhitel!

11. reklám

ITT A MEGOLDÁS!

500.000 Ft 2.777 Ft/hó-tól

1.000.000 Ft 5.556 Ft/hó-tól

2.000.000 Ft 11.111 Ft/hó-tól

5.000.000 Ft 27.777 Ft/hó-tól

10.000.000 Ft 55.556 Ft/hó-tól

AKCIÓ: BAR listásoknak, nyugdíjasoknak is!

Vásárlói csoport rendszer

Részletes tájékoztatás irodánkban.

12. reklám

NE VEGYEN FEL HITELT amíg minket meg nem hallgat!

1.000.000 Ft 5.555 Ft/hó-tól

2.000.000 Ft 11.100 Ft/hó-tól

10.000.000 Ft 55.555 Ft/hó-tól

A megoldás kulcsa!

Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon.

13. reklám

AKCIÓ!

1.000.000 Ft, azaz 1 db egymillió forint

KAMATMENTES

vásárlói jog a december 15-ig regisztráltak között

1.000.000 Ft .....5.555 Ft/hó-tól

2.000.000 Ft ....11.100 Ft/hó-tól

10.000.000 Ft ... 55.555 Ft/ hó-tól

Pénzügyi gondja van?

Megoldjuk!

Ha BAR-listás

Ha nyugdíjas

Ha elutasították a bankok

A Megoldás Kulcsa

Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon

A hirdetés tájékoztató jellegű.

14. reklám

AKCIÓ!

1.000.000 Ft, azaz 1 db egymillió forint

KAMATMENTES vásárlói jog a november 30-ig regisztráltak között

1.000.000 Ft 5.555 Ft/hó-tól

2.000.000 Ft 11.100 Ft/hó-tól

10.000.000 Ft 55.555 Ft/ hó-tól

A Megoldás Kulcsa

Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon.

15. reklám

MI
nem vagyunk bank
nem adunk hitelt
nálunk nincs THM- EBKM
nálunk nincs árfolyamváltozás
nálunk nincs rejtett költség
AMIT MI KÍNÁLUNK
1.000.000 Ft 8700 Ft/hó
2.500.000 Ft 21.750 Ft/hó
5.000.000 Ft 43.500 Ft/hó
10.000.000 Ft 87.000 Ft/hó
Fogyasztói csoportrendszer a bankok helyett Önért
Hirdetésünk nem teljes körű, további felvilágosítás elérhetőségeinken

16. reklám

NE VEGYEN FEL HITELT amíg minket meg nem hallgat!
Fix törlesztés
Könnyített fedezetigény
1.000.000 Ft 8700 Ft/hó
2.500.000 Ft 21.750 Ft/hó
5.000.000 Ft 43.500 Ft/hó
10.000.000 Ft 87.000 Ft/hó
Fogyasztói csoportrendszer a bankok helyett Önért!
Hirdetésünk nem teljes körű, további felvilágosítás elérhetőségeinken

17. reklám

500.000 Ft 2.777 Ft/hó-tól
1.000.000 Ft 5.556 Ft/hó-tól
2.500.000 Ft 13.899 Ft/hó-tól
5.000.000 Ft 27.778 Ft/hó-tól
10.000.000 Ft 55.556 Ft/hó-tól
Pénzügyi gondja van?
Megoldjuk!
Nincs: kamat
Nincs: árfolyamkockázat
Van: alacsony, átlátható költségszint
Van: fix törlesztés
Bárlistásoknak is, nyugdíjasoknak is!
Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon

18. reklám

Pénzügyi gondja van?
Megoldjuk!
1.000.000 Ft 3.334 Ft/hótól
5.000.000 Ft 16.667 Ft/hótól
NINCS: kamat
NINCS: árfolyamkockázat
VAN: alacsony, átlátható költségszint
VAN: Fix törlesztés
Lehetőség költségmentes előtörlesztésre!
Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon
A hirdetés tájékoztató jellegű. Nem bankhitel.

19. reklám

ITT A MEGOLDÁS!

1.000.000 Ft 3.335 Ft/hó-tól

3.000.000 Ft 10.000 Ft/hó-tól

10.000.000 Ft 33.335 Ft/hó-tól

AKCIÓ: BAR listásoknak, nyugdíjasoknak is!

Lehetőség költségmentes előtörlesztésre!

Fogyasztói csoport rendszer,

Részletes tájékoztatás irodánkban. Nem bankhitel!

20. reklám

Pénzügyi gondja van?

Ha egy kicsivel több hiányzik?

NINCS: kamat

NINCS: árfolyam-kockázat

VAN: alacsony, átlátható költség

VAN: Fix törlesztés

1.000.000 Ft 3.334 Ft/hótól

2.500.000 Ft 8.334 Ft/ hótól

5.000.000 Ft 16.667 Ft/ hótól

10.000.000 Ft 33.334 Ft/hótól

Bárlistásoknak is, Nyugdíjasoknak is! Előtörlesztés lehetséges!

Fogyasztói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon

17. A vizsgálók által megkeresett kiadók nyilatkozata szerint

- a kiadó nem vett részt az eljárás alá vont hirdetésének megszerkesztésében. Az eljárás alá vont képviselője a hirdetésének megjelentetését megelőzően átadott egy másik lapban megjelent hirdetést, amely alapján készült a megjelent hirdetés (Vj-18-012/2010.),
- a kiadó marketingszakemberei nem vesznek részt a reklámok elkészítésében, az elkészült reklámot munkatársai a megjelenés előtt jóváhagyásra megküldik a hirdető számára, s csak a hirdető által jóváhagyott reklám jelenhet meg az újságban, azzal, hogy gyakran felajánlja hirdetőinek, grafikusai térítésmentesen elkészítik a hirdető igényei szerint, a hirdető által megadott szövegek és grafikai elemek felhasználásával a lapban megjelenő reklámokat, mely lehetőséggel számos hirdetője él (Vj-18-016/2010.),
- a kiadó az eljárás alá vont számára a hirdetési anyag szövegezését nem végezte, a leközlendő anyagot (a hirdetés tartalmi részét) az eljárás alá vonttól kapta, abba beleszólása nem volt, az eljárás alá vont által küldött szöveget nem módosította. A kiadó a hirdetés formai tervezését és kivitelezését (a grafikai munkát) végezte, melyet az eljárás alá vont megjelenés előtt minden esetben jóváhagyott (Vj-18-017/2010.)
- a kiadó nem vett részt a hirdetések szövegezésében, tartalmuk kialakításában, azok a megrendelő által átadott, jóváhagyott hirdetési anyagok átadását követően kerültek megjelentetésre, amely kapcsán csatolta az eljárás alá vont képviselője által aláírt hirdetési anyagokat, bizonyítandó, hogy nem végeztek hirdetés-szerkesztési vagy hirdetés-összeállítási tevékenységet (Vj-18-022/2010.).

V. Az eljárás alá vont előadása

18. Az eljárás alá vont előadta,

- semmiféle olyan magatartást nem tanúsított, és ilyet a jövőben sem fog kifejteni, amelynek következtében a megtévesztő kereskedelmi gyakorlat megvalósulhat,
- a fogyasztói csoportok szervezését, működését külön jogszabály nem szabályozza,
- a jogi szabályozás azt a kötelezettséget rója a vállalkozásokra, hogy az adott szolgáltatás kereskedelmi kommunikációja igaz, pontos és valóságos legyen, valós képet adjon a szolgáltatásról, továbbá ha a vállalkozás reklámjában bármiféle tényközlésbe belebocsátkozik, akkor annak a fogyasztói döntést megalapozó lényeges információkat valóságghű módon kell tartalmaznia. Az eljárás alá vont reklámjai ezeknek a szempontoknak maximálisan megfelelnek, hiszen reklámjai mindig pontos, igaz és valóságos állításokat tartalmaznak, nem megtévesztők,
- nem várható el egy vállalkozástól, hogy a teljes általános szerződési feltételeit hirdetéseiben öt oldalon keresztül feltüntesse, hiszen ez az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes magatartás lenne, továbbá a piac más szereplői sem teszik,
- a reklám célja az, hogy a gyártó vagy szolgáltató eladja a terméket, nem pedig az, hogy elriassa a fogyasztót annak megvásárlásától. A reklám lényege egy áru, egy szolgáltatás értékesítése, a reklámok az áru kedvezőtlen tulajdonságait nem szokták ismertetni. Reklámjaiból megismerhető a konstrukció egyedisége, azzal, hogy nem térhet ki egy reklám e sajátos konstrukció minden egyes elemére. A reklám az eljárás alá vont tevékenységére és az általa nyújtott szolgáltatás lényeges elemeire hívja fel a figyelmet, azonban a szerződéskötés előtt minden esetben további minden egyes lényeges elemre kiterjedő tájékoztatást kap az ügyfél. Bármely potenciális ügyfél az ügyfélforgalom számára nyitva álló helységeiben megismerheti az üzleti feltételeket részben az eljárás alá vont munkatársainak szóbeli felvilágosítása; részben a falon kihelyezett általános szerződési feltételek elolvasása alapján, melynek a másolati példányát haza is viheti áttanulmányozás céljából,
- az adott napilapokban megjelenő hirdetési teljesen egyértelműen és kétséget kizáróan utalnak arra, hogy fogyasztói csoportokat szervez, amelyek részletes és mindenre kiterjedő szabályait és feltételeit az ügyfélszolgálati irodájában mind a fali hirdetmények, mind a személyes tájékoztatás, mind az összesen három dokumentumból álló szerződéses dokumentumok alapján részletesen meg lehet ismerni,
- hirdetéseiben külön hangsúlyt fektet arra, hogy nem pénzügyi, így nem hitelt nyújt, és ennek megfelelően klasszikus értelemben vett pénzügyi tevékenységet nem végez,
- hirdetéseiben szerepel az a kitétel, hogy a hirdetés tájékoztató jellegű. Ennek következtében szó sincsen arról, hogy az esetleges jövőbeli fogyasztók számára bármilyen megtévesztő, vagy esetleg nem kellő és elégséges információkat nyújtó hirdetéseket tesz közzé, ugyanis ezek a hirdetések azt a célt szolgálják, hogy felhívják az ez iránt érdeklődők figyelmét egy fogyasztói csoport jellegű pénzügyi lehetőségre,
- nincs kapacitása a reklámok elkészítésére, létrehozására, ezért minden egyes alkalommal az adott újság szakemberei állnak rendelkezésére, amelyről nem születik külön szerződés, ingyenesen nyújtják ezt a szolgáltatást,
- módosított reklámjain, amely azt igazolja, hogy törekszik jóhiszeműen eljárni,
- igyekszik eleget tenni a Versenytanács különböző megnyilatkozásaiban megfogalmazódó elvárásoknak, azzal együtt, hogy a Versenytanács nem fogalmazza

meg egyértelműen, hogy a reklámok vonatkozásában milyen tartalom lenne elvárható. Amennyiben ez megtörténne, erre figyelemmel lenne.

Az eljárás alá vont kérte annak megállapítását, hogy kommunikációs tevékenysége teljesen szabályszerű volt a vizsgált időszakban.

VI. Jogi háttér

19. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése értelmében az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint a törvény hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.

Az Fttv. 2. §-ának

- a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,
- c) pontja rögzíti, a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,
- d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenységek vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,
- h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.

Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése alapján tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:

- a) az áru létezése, természete, figyelembe véve a termékmegnevezésére vonatkozó jogszabályi előírásokat is,
- b) az áru lényeges jellemzői, így különösen ba) kivitelezése, összetétele, műszaki jellemzői, tartozékai, bb) mennyisége, bc) származási helye, eredete, bd) előállításának vagy szolgáltatásának módja és időpontja, be) beszerezhetősége, szállítása, bf) alkalmazása, a használatához, fenntartásához szükséges ismeretek, bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei, bh) veszélyessége, kockázatai, bi) környezeti hatásai, bj) az egészségre gyakorolt hatása, vagy bk) tesztelése, ellenőrzöttsége vagy annak eredménye,
- c) az áru ára, illetve díja, az ár, illetve díj megállapításának módja, különleges árkedvezmény vagy árelőny megléte.

Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. A (3) bekezdés szerint a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.

Az Fttv. 14. §-a alapján a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvénynek (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.

20. A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) és f) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában d) megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, f) megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.

Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (2) bekezdés szerint ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásoknak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre

hitelesnek tekinthető információ, a bíróság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bíróság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

VII. A Versenytanács döntése

21. A Gazdasági Versenyhivatal által a fogyasztói csoportokat szervező, működtető vállalkozásokkal szemben korábban lefolytatott eljárásokban (lásd a 8. pontot) megszületett határozatok bírósági felülvizsgálata során hozott ítéletekben a bíróságok világos, egyértelmű megállapításokat tettek a fogyasztói csoportokat szervező, kezelő vállalkozások kereskedelmi kommunikációival összefüggésben (a Vj-1/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Bíróság 7.K. 32.673/2005/5. számú és a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf. 27.707/2006/7. számú ítéletét; a Vj-149/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Bíróság 7.K. 32.275/2006/7. számú ítéletét; a Vj-150/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf. 27.843/2006/6. számú ítéletét; a Vj-183/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Bíróság 7.K. 32.243/2006/9. számú és a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf. 27.223/228. számú ítéletét; a Vj-207/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Bíróság 11.K. 33.078/2006/10. számú és a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf. 27.124/2007/6. számú ítéletét; a Vj-163/2007. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Bíróság 2.K.33. 174/2008/7. számú és a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf. 27.097/2009/5. számú ítéletét).

Az ítéletekben foglaltak alapján a Versenytanács az alábbiakat emeli ki:

- a jogi szabályozás azt a kötelezettséget rója a vállalkozásokra, hogy az adott szolgáltatás kereskedelmi kommunikációja igaz, pontos és valóságos legyen, valós képet adjon a szolgáltatásról. Jogilag tilalmazott, hogy a kereskedelmi kommunikáció (így pl. a reklám) akár a termék egésze, akár lényeges tulajdonsága kapcsán olyan hamis képet adjon a fogyasztó számára, amely őt megtévesztheti,
- ha a vállalkozás reklámjában bármiféle tényközlésbe belebocsátkozik, akkor annak a fogyasztói döntést megalapozó lényeges információkat valóságghű módon kell tartalmaznia. Ilyenkor elsődlegesen a vállalkozásé a felelősség, hogy a reklám terjedelmi korlátai között meghatározza a tájékozott fogyasztói döntés meghozatalához elengedhetetlenül szükséges minimális információk körét. A reklámot alkalmazó vállalkozásnak mindig elől kell járnia a fogyasztók tisztességes tájékoztatásában. Kétségtelenül a fogyasztótól is elvárható, hogy döntése során haszon-maximalizálásra törekedjék, vagyis mindig a számára lehető legkedvezőbb megoldást válassza, és hogy ennek érdekében ésszerű mértékű információkeresést folytasson, ugyanakkor ez nem jelentheti a tájékozódás kötelezettségének parttalan áthárítását a fogyasztóra,
- minden olyan reklámmal szemben, amely bármi módon a pénzhez jutás ígéretével kecsegtet, egy magasabb elvárhatósági szint fogalmazódik meg a reklámozott szolgáltatás bizalmi jellege miatt. Ezen esetekben a hitelesség, a pontosság kiemelkedő szerepet kap,
- a joggyakorlat által megkövetelt teljes körű tájékoztatást nyújtó reklám fogalma a reklámozott szolgáltatás lényeges (különösen a fogyasztók számára más hasonló szolgáltatásokhoz vagy szolgáltatáshoz képest előnytelen) tulajdonságainak

megjelenítésére vonatkozik, azzal, hogy a kereskedelmi kommunikáció kapcsán figyelemmel kell lenni a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges azon feltételek ismertetésére, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a reklámokban közzétettek megfelelő értelmezéséhez,

- a reklámok címzettjei az átlagos fogyasztótól eltérő hátrányosabb helyzetűknél fogva a hitelintézetek banki szolgáltatásából nem részesülő, abból kirekesztett rászoruló fogyasztók (BAR-listások, nyugdíjasok stb.), akik az átlagosnál jóval kiszolgáltatottabb helyzetben vannak, hiszen az átlagfogyasztóhoz képest nehezebben vagy nem is jutnak hitelhez, így különösen érzékenyen reagálnak a hitelezéssel kapcsolatos lehetőségeket felvázoló reklámokra. Az ezen rászoruló fogyasztói kört érintő tájékoztatástól alapvetően elvárható követelmény a teljes körű, valamint a szolgáltatás értelmezéséhez elengedhetetlen adatok közzétevése,
- a fogyasztói csoportok kapcsán lényeges körülménynek minősül
  - az, hogy az adott szolgáltatás nyújtására „belső hitelezéssel” (a tagok befizetéseiből) kerül sor, amely tovább növeli a fogyasztói várakozások teljesülésének bizonytalanságát, mivel a teljesítés jelentős részben azon fogyasztók jövőbeni, több éven (akár 15 éven) át tartó rendszeres teljesítésétől függ, akik fizetőképességét/fizetőkészségét a bankok korábban már kétségesnek ítélték, s akik anyagi helyzete ezt követően valószínűsíthetően nem javult,
  - a szerencseelem léte,
  - az a körülmény, hogy a fogyasztó nem a szerződéskötéskor, hanem később, akár évek múltán juthat a vásárlási joghoz, s azáltal a megszerezni kívánt dologhoz,
- a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos reklámoknak a sajátos vásárlási társulás lényeges elemeire, sajátosságaira ki kell terjednie, hiszen a reklám akkor felel meg a hiteles és pontos tájékoztatásnak, ha abból megismerhető a konstrukció egyedisége,
- az előtakarékosági jelleget kiemelve és a fogyasztói igény jövőbeni, de előre meg nem határozott időben történő kielégítését is hangsúlyozva kell a figyelemfelkeltő tájékoztatást közzétenni, így jogsértést eredményez a szolgáltatás részleteit ismertető kereskedelmi kommunikáció esetében, ha a kereskedelmi kommunikáció nem utal a szerencseelemre, valamint arra, hogy a fogyasztó akár több év (akár 15 év) után juthat a kívánt termékhez,
- jogsértő, ha a reklámban felvázolt tevékenység a használt szavak és kifejezések hétköznapi életben elfogadott jelentése alapján egy lényeges tulajdonságaiban eltérő szolgáltatással, a hitelnyújtással azonosítható,
- a reklám jogsértő jellegét nem szünteti meg, hogy abban közzétételre kerülnek olyan kitételek, mint például „Nem kap hitelt?”, „Nehezen teljesíthető banki feltételek”, „Van más megoldás”, mivel a fogyasztó a reklám egésze alapján arról győződhetett meg, hogy a kívánt pénzeszköz azonnal hozzájuthat,
- a fogyasztói csoportokat szervező, valamint működtető tevékenység népszerűsítése során kiemelkedő szerepe van a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának,
- a fogyasztói csoportok tevékenységét jelentősen befolyásoló tényező a reklámozás,
- nem megalapozott az a védekezés, hogy a reklámot a teljes tájékoztatási folyamat részeként kell vizsgálni, a kapcsolatfelvételt követően a fogyasztók, ügyfelek teljes körű tájékoztatást kapnak, mivel
  - nemcsak a teljes információs folyamat végeredményének, hanem annak minden elemének, és különösen a reklámnak is korrektnek kell lennie,
  - a reklám közzétételével megvalósult a jogsértés,
  - a reklám célja nem csupán információátadás, hanem ezen túlmenően egy adott termék igénybevételére vonatkozó vásárlási hajlandóság növelése, vagyis a fogyasztónak a még meg nem lévő konkrét szerződési akaratának kialakítása,

- a reklám megtévesztő jellegét attól függetlenül kell vizsgálni, hogy az azt közzétevő vállalkozás más jogszabály [pl. a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény 205.§-ának (3) bekezdése, illetve 205/B.§-ának (2) bekezdése] alapján egyébként milyen módon köteles a vele (adott esetben éppen egy sikeres reklámkampány hatására) szerződni kívánó fogyasztókat tájékoztatni a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. A reklám jogsértő jellege akkor is megállapítható, ha a fogyasztónak utóbb módja van a teljes körű, valós információ megismerésére, vagyis ha a vállalkozás a külön jogszabályokban foglalt tájékoztatási kötelezettségeinek eleget tesz,
- ha a védekezés elfogadást nyerne, az azt is eredményezhetné, hogy amennyiben egy termékről vagy szolgáltatásról telefonos vagy személyes megbeszélés során pontos tájékoztatás kapható, akkor az azt megelőző reklámban bármi következmények nélkül állítható lenne.

22. A korábbi eljárásban hozott határozatok részletesen ismertetik azokat a reklámokat, amelyeket a Versenytanács és a bíróságok jogsértőnek minősítettek. Példaként emelhető ki, hogy

- a Vj-1/2005. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
  - 2.000.000 Ft most csak 25.000 Ft/hó; 5.000.000 Ft most csak 62.500 Ft/hó; Kezes és jövedelemigazolás nélkül igényelhető!
  - 2.000.000 Ft most csak 25.000 Ft-tól; 5.000.000 Ft most csak 62.500 Ft-tól; Kezes és jövedelemigazolás nélkül
  - NÁLUNK FIX A RÉSZLET!
  - kezes és jövedelemigazolás nélkül, 500.000 Ft – 10.000.000 Ft-ig; Ingatlanfedezetre!
- a Vj-149/2005. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
  - kezes, jövedelem ig., munkáltatói ig. nélkül
  - kezes, munkáltatói ig., adóstárs nélkül
  - csoportos ingatlanfinanszírozás, kezes és jövedelemigazolás nélkül is!
  - lakások részletre
  - használt lakásokra is 2,77%
- a Vj-150/2005. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
  - ha már mindent megpróbált, de sehol sem tudtak segíteni! Mi segítünk! Akár önerő nélkül vagy minimálbérre
  - már mindent megpróbált, de sehol sem tudtak segíteni? mi segítünk! vásároljon kezes és jövedelem igazolás nélkül, ingatlan fedezetre
  - fix törlesztő részletre, akár ingatlan fedezetre! alacsony jövedelemre, korhatár nélkül!
  - fix törlesztő részletek
  - jövedelemigazolás és korhatár nélkül!
  - ingatlant, autót vásárolna? felújítana, építene? vásároljon fix törlesztő részletre akár ingatlant vagy autót!
- a Vj-183/2005. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
  - önerő nélkül, adóstárs nélkül, jövedelemigazolás nélkül
  - pénzügyi forrásra lenne szüksége? Minimálbér után adózik? Nincs lehetősége banktól kölcsönt felvenni?
  - nálunk az is kap, akinek szüksége van rá. Bárki igényelheti 1,5 milliótól több 10 millió Ft-ig

- a Vj-207/2005. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
  - nem kap hitelt? Nehezen teljesíthető banki feltételek? V an más megoldás!
  - kezes és jövedelemigazolás nélkül!
  - BÁR-listásoknak és nyugdíjasoknak is
  - fix részletre
  - fix törlesztő részletek
- a Vj-163/2007. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
  - vásárolna, de nincs miből? Van megoldás! Előtakarékossággal egybekötött áruvásárlási finanszírozás. Fogyasztói csoport!
  - -lakás, -telek, -felújítás, -építés,-autó, -egyéb áruvásárlás, stb... BÁR-listásoknak és nyugdíjasoknak is. Kezes és jövedelemigazolás nélkül! Ingatlan fedezetre!
  - lakás, telek, autó, stb... Kezes és jövedelmigazolás nélkül! BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is!
  - ragadja meg a lehetőséget! Felhasználhat: ingó és ingatlan vásárlásra! Hívjon minket és számoljon utána! Fix törlesztőrészletek! Kérjük, hogy részletes tájékoztatásért keresse fel ügyfélszolgálati irodánkat! Fogyasztói csoport mindenkinek!
  - nem hitelképes? Itt a megoldás! Fogyasztói csoport mindenkinek! BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is! Fix törlesztőrészletek!
- a Vj-115/2008. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
  - nem hitelképes? Itt a megoldás! Fogyasztói csoport mindenkinek! BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is!
  - fix törlesztő részletek!
  - Fogyasztói csoport mindenkinek! BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is!
  - társaságunk pénzügyi szolgáltatást nem végez, hitelt nem nyújt, tevékenysége kizárólag fogyasztó csoport szervezésére irányul.
- a Vj-111/2009. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
  - a BAR listásoknak és nyugdíjasoknak is
  - fix törlesztő részletek
  - társaságunk pénzügyi szolgáltatást nem végez, hitelt nem nyújt, tevékenysége kizárólag fogyasztói csoportok szervezésére irányul!
  - nem hitelképes? Nehezen teljesíthetőek a banki feltételek? A lehetséges megoldás
  - fogyasztói csoport bar-listásoknak és nyugdíjasoknak is!
- a Vj-132/2009. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
  - elutasítják a bankok? Nem kap hitelt? VAN MÁS MEGOLDÁS!!!
  - pénzre van szüksége? De elutasítják a bankok? VAN MÁS MEGOLDÁS!!!
  - fogyasztói csoport mindenkinek! (Bárlistásoknak és nyugdíjasoknak is!) FIX HAVI DÍJ!
- a Vj-13/2010. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
  - ne vegyen fel hitelt! Amíg minket meg nem hallgat!
  - fix törlesztés
  - a lehetséges megoldás: fogyasztói csoport BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is!

- MI
  - nem vagyunk bank,
  - nem adunk hitelt,
  - nálunk nincs THM – EBKM,
  - nálunk nincs árfolyamváltozás,
  - nálunk nincs rejtett költség
- fogyasztói csoport rendszer a bankok helyett Önért
- vásárlói csoport már 20 éve Magyarországon
- nem bankhitel, részletes tájékoztatás irodánkban!
- lehetőség előtörlesztésre!
- lehetőség költségmentes előtörlesztésre

Érintett fogyasztói kör

23. A jelen eljárásban vizsgált kommunikációs eszközökkel megcélzott, illetve elért fogyasztók vonatkozásában két fogyasztói kör határozható meg:

- az elsődlegesen érintett fogyasztói kör azon, a kommunikációs eszközök többségében (lásd a 16. pontban ismertetett 1., 2., 4., 5., 10., 11., 13., 17., 19., 20. számú reklámot) külön, hangsúlyosan is megnevezett fogyasztókból áll, akik a hitelintézetek banki szolgáltatásából nem részesülnek, abból kirekesztettek (BAR-listások, nyugdíjasok), illetve azok, akik pénzügyi gonddal küzdenek (lásd a 16. pontban ismertetett 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 13., 17., 18. és 20. számú reklámot). Ezek a fogyasztók az átlagosnál jóval kiszolgáltatottabb helyzetben vannak, hiszen az átlagfogyasztókhöz képest nehezebben vagy nem is jutnak hitelhez, így különösen érzékenyen reagálnak a hitelezéssel kapcsolatos lehetőségeket felvázoló reklámokra. Amint azt a bírói gyakorlat aláhúzza (lásd a 21. pontot), az ezen rászoruló fogyasztói kört érintő tájékoztatástól alapvetően elvárható követelmény a teljes körű, valamint a szolgáltatás értelmezéséhez elengedhetetlen adatok közzlése. Megjegyzendő, hogy a Központi Hitelinformációs Rendszert (a továbbiakban: KHR, ismertebb nevén: BAR-lista) működtető Bisz Zrt. honlapján szereplő információk szerint 2008 decemberében több mint 130.000-rel nőtt a KHR lista lakossági alrendszerében nyilvántartott természetes személyek száma a 2007. decemberi adatokhoz képest. A 2009 decemberében a listán szereplő természetes személyek száma ugyanakkor már több mint 170.000 fővel magasabb az előző év azonos időszakához viszonyítva. A pénzügyi válság kezdete óta tehát egyre több olyan személy van, aki felkerült a BAR-listára, s így bankoktól, hitelintézetektől, illetve pénzügyi vállalkozásoktól további hitelre nem számíthatnak. Ezen fogyasztói kör esetében figyelembe veendő az a reklámközlések is, amelyek azon fogyasztóknak kínálják a szolgáltatást, akiket a bankok elutasítanak (lásd a 16. pontban ismertetett 1., 4., 5. és 13.. számú reklámot),
- a kommunikációs eszközök az elsődleges fogyasztói kör mellett ezen körbe nem tartozó fogyasztókat is megcélzottak, illetve elértek, irányukban is pénzügyi megoldást kínálva.

24. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el.

A reklámok valóságtartalmában fenntartás nélkül megbízó fogyasztó racionális fogyasztónak minősül. Az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a reklámok által nyújtott tájékoztatásban, a reklámozó szavahihetőségében, hanem a reklámokat egy ésszerűen költséghatékony tájékoztató folyamatban az üzleti tisztesség követelményének

érvényesülésében bízva kezeli. Az ésszerűen eljáró fogyasztótól nem azt kell elvárni, hogy ellenőrizze a reklámokban szereplő információ helytállóságát. A reklámok egyik funkciója éppen az, hogy a vállalkozás és a fogyasztó között meglévő információs aszimmetria feloldására költséghatékony megoldásokat kínáljanak, s a fogyasztó - számára költségmentes módon - valóságosnak, pontosnak fogadja el a vállalkozás nyújtotta tájékoztatást, történjék az bármilyen formában.

Kiemelendő továbbá, hogy

- a fogyasztó által tanúsított magatartás egy olyan döntési folyamat eredménye, amelynek összetett volta és az e folyamatra hatást gyakorló tényezők sokszínűsége alapján megállapítható, hogy a fogyasztói döntést nem lehet egy tisztán racionális megfontolás eredményének tekinteni, mivel megszületésében más (indulati, érzelmi stb.) tényezők is szerepet játszanak. Ennek nem mond ellent az Fttv. sem. A törvény 4. §-ának (1) bekezdése maga sem követeli azt meg, hogy valamely kereskedelmi gyakorlat megítélése során a különböző alternatívák között hideg fejjel, a döntés meghozatalához szükséges információk körét teljes körűen feltárva és saját preferenciáit pontosan ismerve eljáró, a számára legkedvezőbb, kizárólag a racionalitásra alapozott döntést meghozó fogyasztót tartsa szem előtt a jogalkalmazó. Az „adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel” eljáró fogyasztó nem azonosítható egy, kizárólag az ésszerűségi követelményeknek megfelelően eljáró fogyasztóval. A törvény alkalmazása során egy olyan fogyasztó a mérce, aki jellemzően nem kizárólag az ésszerűség által meghatározottan hozza meg döntéseit. Ezzel nem ellentétes az Fttv. 4. §-a (1) bekezdésében az „ésszerűen tájékozottan” kitétel sem, mivel ez nem abszolutizálja az ésszerűség követelményét, hanem éppen relativizálja azt – hiszen (amint arra előzőleg rámutatott a Versenytanács) az a fogyasztó is ésszerűen tájékozott, aki nem kételkedik a reklámokban tett állításokban, nem kételkedik a reklámozó szavahihetőségében, mivel a kölcsönös bizalmon alapuló gazdaságban a reklámokat egy költséghatékony tájékoztatói lehetőségnek tekinti,
- a fogyasztói döntési folyamat nem racionális elemeinek szerepe az átlagosnál erőteljesebben jelentkezik azon fogyasztók esetében, akik különösen kiszolgáltatottnak minősülnek.

A nyomtatott sajtóban közzétett reklámok szerepe a fogyasztói döntési folyamatban

25. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, már kifogásolható, hiszen ennek során a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára. Az üzleti-piaci folyamatok igen lényeges mozzanata a kölcsönös kapcsolatfelvétel, amelynek során mindkét félnek számos alternatíva áll a rendelkezésére a realizáláshoz. Általában jogsértést eredményez, ha ezen kapcsolatfelvétel alapja, elindítója egy tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat.

Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács – visszautalva a 21. pontban kifejtettekre is – nem osztotta az eljárás alá vontak arra irányuló előadásait, hogy a tájékoztatási folyamat egésze azt eredményezte, nem valósult meg a fogyasztók megtévesztése. Egyébiránt a fogyasztók felé irányuló kereskedelmi kommunikáció problematikus voltára mutat rá az is, hogy a fogyasztói csoportokba belépett fogyasztókhoz képest igen magas a kizárt, illetve felmondott, elállt fogyasztók aránya (lásd a 12. pontot).

Megalapozatlan az eljárás alá vont azon előadása is, amely szerint nem várható el egy vállalkozástól, hogy teljes általános szerződési feltételeit hirdetéseiben 5 oldalon keresztül feltüntesse. Ilyen elvárást nem fogalmaz meg az Fttv., ugyanakkor a következőes bírói gyakorlat kapcsán a Versenytanács már korábban is aláhúzta, minden vállalkozással szemben alapvető követelmény, hogy az adott áru kereskedelmi kommunikációja igaz, pontos és valóságos legyen, valós képet adjon a szolgáltatásról. Jogilag tilalmazott, hogy a kereskedelmi kommunikáció (így pl. a reklám) akár a termék egésze, akár lényeges tulajdonsága kapcsán olyan hamis képet adjon a fogyasztó számára, amely őt megtévesztheti.

26. A fogyasztói csoportokat szervező, valamint működtető tevékenység népszerűsítése során kiemelkedő szerepe van a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának, s a fogyasztói magatartást jelentősen befolyásoló tényező a reklámozás. A nyomtatott sajtóban megjelent, a jelen eljárásban vizsgált reklámok kétségkívül alkalmasak voltak a fogyasztói döntés befolyásolására, amelyet önmagában az a tény is igazol, hogy az eljárás alá vont folyamatosan szükségesnek ítélte a reklámok igen jelentős költséggel történő közzétételét, hiszen a leendő ügyfelei számára ez jelenti a kapcsolatfelvétel alapját.

27. Kiemelendő továbbá, hogy az egyes reklámokban használt „BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is” szlogennek, a bankok általi elutasítottság, illetőleg a pénzügyi gondra kínált megoldás hangsúlyozásának fontos figyelemfelkeltő hatása van, ráirányítja a hirdetésre azon kiszolgáltatót fogyasztói csoportok figyelmét, akik a szolgáltatás elsődleges célcsoportját jelentik.

A nyomtatott sajtóban közzétett reklámok üzenete és megtévesztésre alkalmassága

28. Miközben

- a korábbi bírósági ítéletekből és versenytanácsi határozatokból megállapíthatóan a fogyasztói csoportok kapcsán lényeges körülménynek minősül
  - az, hogy az adott szolgáltatás nyújtására „belső hitelezéssel” (a tagok befizetéseiből) kerül sor,
  - a szerencseelem léte,
  - az a körülmény, hogy a fogyasztó nem a szerződéskötéskor, hanem később, akár évek múltán juthat a vásárlási joghoz, s azáltal a megszerezni kívánt dologhoz,
- a korábbi döntések alapján megállapítható, hogy
  - a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos reklámoknak a sajátos vásárlási társulás lényeges elemeire, sajátosságaira ki kell terjednie, hiszen a reklám akkor felel meg a hiteles és pontos tájékoztatásnak, ha abból megismerhető a konstrukció egyedisége,
  - az előtakarékosági jelleget kiemelve és a fogyasztói igény jövőbeni, de előre meg nem határozott időben történő kielégítését is hangsúlyozva kell a figyelemfelkeltő tájékoztatást közzétenni, így jogsértést eredményez a

szolgáltatás részleteit ismertető kereskedelmi kommunikáció esetében, ha a kereskedelmi kommunikáció nem utal a szerencseelemre, valamint arra, hogy a fogyasztó akár több év (akár 15 év) után juthat a kívánt termékhez,

- jogsértő, ha a reklámban felvázolt tevékenység a használt szavak és kifejezések hétköznapi életben elfogadott jelentése alapján egy lényeges tulajdonságaiban eltérő szolgáltatással, a hitelnyújtással azonosítható,

a jelen eljárásában vizsgált, nyomtatott sajtóban megjelent reklámok ezeknek a követelményeknek nem tettek eleget, hiszen

- a fogyasztó részére kínált összeg mértékére, a futamidőre és a havi törlesztő részletre, továbbá egyes esetekben a fix törlesztésre utaló reklám elolvasásakor a fogyasztó az azokban használt kifejezéseknek a mindennapi életben elfogadott általános jelentése alapján, a reklám összhatása eredményeként arra a következtetésre juthatott, hogy a reklámozott szolgáltatás igénybevétele esetén a fogyasztó azonnal hozzájuthat az általa igényelt összeghez, amelyet ezt követően havonkénti törlesztéssel fizet vissza. Ezt az értelmezést erősítette
  - a reklámok azon szlogenje, amely szerint „pénzügyi gondja van? megoldjuk” (lásd a 16. pontban ismertetett 1., 3-9, 13., 17., 18. reklámokat, illetőleg lásd a 20. reklámot), mivel a fogyasztók, s különösen az elsődlegesen megcélzott fogyasztói kör számára a felmerülő pénzügyi gond megoldása nyilvánvalóan nem 5-15 év múlva esedékes,
  - a bankok általi elutasításra történő utalás (lásd a 16. pontban ismertetett 1., 4., 5., 13. reklámokat), mivel a bankhoz történő sikeres fordulás eredménye jellemzően egy azonnali pénzhez jutás, s a reklám ennek alternatíváját kínálja,
  - a Versenytanács ideiglenes intézkedést elrendelő végzésének kézhezvételét követően alkalmazott reklámoknak az „előtörlesztés lehetséges”, illetve „lehetőség költségmentes előtörlesztésre” kitétele (lásd a 16. pontban ismertetett 18-20. számú reklámokat),
- a reklámok alapján a fogyasztóban fel sem merülhet, hogy a kívánt dologhoz sorsolás útján vagy előtörlesztés-vállalással (a szerencseelem által befolyásoltan, lásd a 14. pontot), esetleg 5-15 év elteltével juthat hozzá, s ahhoz a tagok befizetéseire (egyfajta belső hitelezésre) van szükség (olyan belső hitelezésre, amely más oldalról azt eredményezi, hogy miközben a reklámok hitelt, azonnali pénzzutási lehetőséget kínálnak, addig a fogyasztó olyan sajátos, akár 15 évig tartó előtakarékoskodásra kényszerül, amely után nem illeti meg kamat).

29. Egyes reklámokban az eljárás alá vont közölte, „a hirdetés tájékoztató jellegű”, „hirdetésünk nem teljes körű”, „részletes tájékoztatás irodánkban”, „hirdetésünk nem teljes körű, további felvilágosítás elérhetőségeinken” (lásd a 16. pontban ismertetett 1., 2., 5., 8., 9., 10., 11., 13., 15., 16., 18. és 19. számú reklámokat), azonban önmagában ez, illetve egy, a fogyasztói döntési folyamat egy későbbi szakaszában adott további tájékoztatás nem szünteti meg a reklámok jogsértő jellegét.

30. A reklámokat nem fosztotta meg jogsértő jellegétől az sem, hogy egyes esetekben szerepelt bennük annak közlése, „nem vagyunk bank, nem adunk hitelt”, illetve „nem bankhitel” (lásd a 16. pontban ismertetett 2., 9., 15., 18. és 19. számú reklámokat). Önmagában ezeknek a reklámokban való szerepeltetése nem változtat azon, hogy a fogyasztó a reklám egésze alapján arról kapott tájékoztatást, hogy a kívánt pénzügyi szolgáltatás azonnal hozzájuthat, s nem kapott reális tájékoztatást a szolgáltatás tényleges természetéről.

31. Egyes reklámokban szerepeltetésre került a „fogyasztói csoport”, „fogyasztói csoport rendszer” kifejezés (lásd a 16. pontban ismertetett 1-9. és 12-17. 18. és 20. számú reklámokat).

A Versenytanács már a Vj-163/2007. számú ügyben hozott (a bíróságok által megerősített) határozatában is megállapította, a „fogyasztói csoport mindenkinek” szlogen nem alkalmas a reklám fő üzenetének a módosítására, a fogyasztók tényleges tájékoztatására a szolgáltatás valódi tartalmáról, hiszen a kifejezés nem utalt megfelelő módon a mögöttes szolgáltatás és konstrukció mivoltára. Önmagában tehát a fentiek reklámban való szerepeltetése nem változtat azon, hogy a fogyasztó a reklám egésze alapján nem kapott reális tájékoztatást a szolgáltatás tényleges természetéről.

32. Ugyancsak alkalmatlan volt a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának megvalósítására a „vásárlói csoport”, „vásárlói csoport rendszer” kifejezés alkalmazása (lásd a 16. pontban ismertetett 10. és 11. számú reklámokat).

33. A fogyasztók megtévesztésére volt alkalmas annak közlése is, hogy „vásárlói csoport rendszer, már 20 éve Magyarországon” (lásd a 16. pontban ismertetett 1., 3-9., 12-14., 17., 18. és 20. számú reklámokat), amely alaptalanul azt a fogyasztói bizalom növelését eredményező üzenetet közvetítette a fogyasztók részére, hogy a reklámot közlétező vállalkozás már 20 éve tevékenykedik, amely nem felel meg valóságnak.

34. A Versenytanács kiemeli továbbá, ha a fogyasztó a számára kedvező kimenetelű sorsolás hiányában előtörlesztés vállalása révén jut vásárlási joghoz, akkor a reklámozott és a szerződésben meghatározott összegnél alacsonyabb mértékű juttatásban részesül (lásd a 14. pontot).

35. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, a nyomtatott sajtóban megjelent reklámok alkalmasak voltak a fogyasztók megtévesztésére.

Az eljárás alá vont felelőssége a megtévesztésre alkalmas kereskedelmi gyakorlatért

36. Az Fttv. 9. §-a értelmében

- a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll, abban az esetben is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára,
- a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért a vállalkozással egyetemlegesen felel, aki
  - a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, vagy
  - önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy
  - ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt,kivéve, ha a jogsértés a vállalkozás utasításának végrehajtásából ered.

37. Az eljárás során az eljárás alá vont előadta, nincs kapacitása a reklámok elkészítésére, létrehozására, ezért minden egyes alkalommal az adott újság szakemberei állnak rendelkezésére, amelyről nem születik külön szerződés, ingyenesen nyújtják ezt a szolgáltatást.

Eljárás alá vont semmivel sem alátámasztott előadását cáfolták a Gazdasági Versenyhivatal által megkeresett kiadók, amelyek közölték, nem vettek részt a reklámok tartalmának kialakításában.

38. Figyelemmel a fentiekre a jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi gyakorlat vonatkozásában megállapítást nyert az eljárás alá vont felelősségének fennállta. Megjegyzi a Versenytanács, az eljárás alá vont Fttv. 9. §-a szerinti felelőssége akkor is fennállna, ha helytálló lett volna az újságok szerepével kapcsolatos előadása, az pusztán az adott újság (kiadó) Fttv. szerinti felelőssége fennálltának szempontjából bírna relevanciával.

A Versenytanács döntése

39. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont 2009 novembere és 2010 májusa között a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, nyomtatott sajtóban megjelent reklámjaival fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, ezen kereskedelmi gyakorlatával [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (3) bekezdésére és 6. §-ának (1) bekezdésére] megsértve az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

A Versenytanács a jogsértéssel érintett időtartamot az ismert reklámok nyomtatott sajtóban történő megjelentésének időpontjai alapján állapította meg.

40. A Versenytanács megjegyzi, mivel az eljárás alá vont által a nyomtatott sajtóban közzétett reklámok kivétel nélkül jogsértőnek minősülnek, nem volt szükséges annak további vizsgálata, hogy az egyes, a 16. pontban ismertetett reklámok pontosan hol, mikor jelentek meg. Nem mutatkozott továbbá szükségesnek annak külön értékelése, hogy az eljárás alá vont több reklámja a fogyasztók általi olvashatóságot lényegesen megnehezítő módon (apró betűvel, a fő szöveg olvasási irányához képest merőlegesen) tartalmazta azon közlést, hogy „a hirdetés tájékoztató jellegű” (lásd a 16. pontban ismertetett 1., 5., 8. és 13. számú reklámokat), illetőleg „a hirdetés tájékoztató jellegű. Nem bankhitel” (lásd a 16. pontban ismertetett 9. és 18. számú reklámokat), mivel ennek részletesebb vizsgálata sem változtatott volna az eljárás alá vont által tanúsított kereskedelmi gyakorlat minősítésén.

41. A Versenytanács megjegyzi továbbá, nem helytálló eljárás alá vont azon érvelése, hogy nincsenek a fogyasztói csoportok szervezésére, az ezzel kapcsolatos reklámtevékenységre irányadó jogszabályi rendelkezések, mivel például az Fttv. előírásai valamennyi vállalkozásra, így a fogyasztói csoportok szervezőire, működtetőire is alkalmazandók.

42. A Versenytanács a jogsértés megállapítása mellett a Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján a határozat kézhezvételétől számított 5 munkanap elteltével megtiltotta az eljárás alá vont által szervezett fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, a nyomtatott sajtóban 2010. május 31. előtt megjelentetett kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósuló magatartás további folytatását.

A határozat értelmében az eljárás alá vont a határozat kézhezvételétől számított 5 munkanap elteltével nem tehet közzé a vizsgálók által vizsgált, a beszerzett információk alapján 2010. május 31-én lezárult időszakban alkalmazott, a határozat 16. pontjában ismertetett tartalommal bíró reklámokat. A korábban valamely reklám megjelenése tárgyában megkötött szerződés teljesülését az eljárás alá vont köteles oly módon megakadályozni, hogy 5 munkanap elteltével jogsértő reklám az adott lapban ne jelenjen meg.

A Versenytanács hangsúlyozza, hogy a Versenytanács a jelen eljárás során kizárólag a 2010. május 31-ig alkalmazott és a Versenytanács előtt ismertté vált, nyomtatott sajtóban megjelent kereskedelmi kommunikációkat értékelte, s ezek vonatkozásában hozta meg döntését, nem minősítve a 2010. május 31. után alkalmazott reklámokat.

43. A Versenytanács bírságot szabott ki az eljárás alá vonttal szemben a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján, a bírság összegét a Tpv. 78. §-ának (3) bekezdésének megfelelően meghatározva.

A Versenytanács súlyosító körülményként értékelte, hogy

- a jogsértő kereskedelmi kommunikációk közzététele időben elhúzódott, több hónapon át zajlott,
- az elkövetési mód kapcsán nagyfokú intenzitás állt fenn, a jogsértő reklámok jelentős példányszámú, a fogyasztók igen széles körét elérő lapokban sok alkalommal jelentek meg (lásd Vj-18-012/2010., Vj-18-016/2010., Vj-18-017/2010., Vj-18-022/2010., illetve a határozat 15. pontja),
- a jogsértő magatartással megcélzott, illetve elért fogyasztói kör részben az átlagosnál sérülékenyebb (lásd a 23. pontot),
- az érintett szolgáltatás bizalmi jellegűnek minősül,
- a fogyasztó számára egy hosszú távú jogviszonyt eredményez a fogyasztói csoportba történő belépés, s így a kereskedelmi gyakorlat hatása időben elhúzódó,
- az eljárás alá vont magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének.

A Versenytanács enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a fogyasztók a szerződés megkötéséig további információkhoz juthatnak a fogyasztói csoport működésével kapcsolatban. Ennek súlyát ugyanakkor csökkentette, hogy a Versenytanács megítélése szerint a tájékoztatási folyamat egésze sem mentes a problémáktól (lásd a 12. és a 25. pontot).

A Versenytanács nem tudta enyhítő körülményként figyelembe venni eljárás alá vont azon előadását, hogy amikor a Gazdasági Versenyhivatal részéről utalás történt arra, reklámozási tevékenységével összefüggésben problémák merülhetnek fel, akkor módosította reklámjait, mivel a 2010. május 31. előtt alkalmazott reklámok jogsértő jellege az ideiglenes intézkedést elrendelő végzésben az eljárás alá vont részére részletesen kifejtett jogi háttér ellenére sem szűnt meg (lásd a 45. pontot).

A fentiek mérlegelése során a Versenytanács tekintettel volt a jogsértő kommunikációs eszközök alkalmazása kapcsán felmerült ismert költségek mértékére (lásd Vj-18-012/2010., Vj-18-016/2010., Vj-18-017/2010., Vj-18-022/2010.), s a bírság összegét – szem előtt tartva a szankcionálás preventív célját is – 900.000 Ft-ban, a kiszabható legmagasabb összeghez közeli mértékben határozta meg.

44. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótléket köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpv. 83. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.

A bírságnak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számla javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő

- az eljárás alá vont neve,
- a versenyfelügyeleti eljárás száma,
- a befizetés jogcíme (bírság).

VIII. Egyéb kérdések

45. A Versenytanács Vj-18-014/2010. számú, 2010. április 20-án lelt és az eljárás alá vont által 2010. április 22-én átvett végzésében ideiglenes intézkedéssel a végzés kézhezvételétől számított 5 munkanap elteltével megtiltotta a végzés mellékletében meghatározott tartalommal bíró kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósuló magatartás további folytatását.

A vizsgálat megállapítása szerint az eljárás alá vont a végzés kézbesítését követően ugyan módosította reklámjait (lásd a 16. pontban ismertetett 18-20. számú reklámokat), ám azok jogsértő jellegét a változtatások sem szüntették meg (lásd a 30-32. pontot).

46. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas. A 11. § (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján. A 11. § (2) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg, b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg, c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.

A Versenytanács megállapította a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörének jelen ügybeni fennálltát. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására, tekintettel arra, hogy

- a vizsgált kereskedelmi gyakorlat részben országos terjesztésű időszakos lap útján valósul meg,
- a kereskedelmi gyakorlat kapcsán alkalmazott kommunikációs eszközök a fogyasztók széles körét érték el,
- a jogsértéssel érintett terület az ország egész területe,
- a jogsértés hosszabb időszakot ölelt fel.

47. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2010. szeptember 21.

dr. Zavodnyik József sk.
előadó versenytanács tag

dr. Dobos Gergely sk.
versenytanács tag

dr. Szántó Tibor sk.
versenytanács tag